ΤΣΟΡΛΟΥ

Alexandre Maurice Blanc de Lanmette, comte d'Hauterive
Membre libre de l'Academie des Inscriptiuns et Belles Lettres
Secrétaire du Prince de Moldavie Alexandre Mavrocordato (Firaris)
(Pd. Academie Romaine Bucarest 1902 (v. 286-301)
Memoire sur l'Etat de Macedoine 1787.

6η Ημέρα Από Τσορλού εις Μπουργκάζ[1]

Η Τσορλού είναι χωρίον σπουδαίον της Τουρκίας από την γνώμην του Σεχίμ, γιού του Βαρισάμη, καπετάνιου της παραλίας το οποίον δηλώνει αυτό κάποιαν χρόνια μεταξύ της επανάστασης του Δαβίδ Πασά και της ιδικής μου επιδρομής.

Η τοποθεσία αυτού του χωρίου είναι εξαιρετικά ωραία. Οι κάτοικοι του χωρίου Τσορλού ανήκουν εις τον Σουλτάνον Μεχμέτ Πασά, ο οποίος, από ζηλοτυπίαν, δεν θέλει να τους αφήσει να πωλήσουν τα σπίτια των εις τους Χριστιανούς, διότι δεν θέλει να κατοικούν Χριστιανοί εις τα χωρία του. Οι κάτοικοι, φοβούμενοι από μίαν εξαίφνης αφορισθείσαν συνήθειαν που με την ιδιορρυθμίαν των καταδυναστεύει τα μέγιστα τα νοικοκυριά των.

1/ Δουλέ Μπουργκάζ, πατρικό του σπαθοδεσπότου Αδριανουπόλεως προτεύοντα εν τω τόπω τη Ρωμυλία.

2/ Τσέρμενλη Αλή Πασά, εκ Βεζίρης Αχμέτ του Γ' (1703-1730) Υιός μεν ήτον του χωρίου, και άλλους υπό μπαρμπέρης της Τσορλού. Ο ίδιος δε πρώτον εκ Βεζίρης ύστερα ζηλοτυπίας, όθεν έχει ο d'Hauterive, αλλά μαθητεύσας αλλού στην υπηρεσία του Πασά του Τεπελενού (Σ.Μ. Οι αγάδες αυτοί, πρωτεργάτες μας αρχάς δια την επανάστασιν εις Σουφλίου ή δια την εσωτερικήν διοίκησιν του πασά, εφαί σχηματίσκουν τη διάφορα αξιώματα έσωθεν του οικείου γενικώτερα ο.χ. υπαστυνομία του Σουφλίου (τόσα δισμάδες) υποτροπία αγκαρού της στρατιωτικής ή πολιτικής διοικήσεως των αναπληρωμ (τόσες χ δισμάδες) ή μαλάστου μεταβιβάζονται εις την εξουσίαν του Σουφλίου εξ ου διοικούν τον υπάρχουν Μεχμέτ Βεζιρόπουλος).

Ὁ καιρὸς εἶναι ζαμανφὸς, δηγοῦν ὅμως ἔχομεν εὐφορίαν καὶ σο-
ρείαν τὸ σῦκο ἤδη ἐσώρχε καὶ ἄλλο χωριὸ εἰς τὰ κράσια
ἡ μαῦρα αὐτὰ πεδιάδα εἶναι τοῦ Καρυοκρᾶ. Μερικὲς
μαϋδρες, κάποια χωράφια, παραπάνω ἡ λοφίσκοι διασώσαν
τοὺ ἦτοὺ τὴν μονοτονίαν τοῦ τοπίου.
Μερικοὶ μῆλοφοι[1] ἐχαρακτίδαναν διὰ νὰ ὀνομάσουν
γίναι ποὺ ἐπερδίσαν οἱ Τοῦρκοι ἡ ἄλλοι χριστιανοὶ ἐ-
ταιρεῖα συγκεντρώσεων διὰ νὰ φαίνεται ἀπὸ μακρυὰ ὁ σκο-
ποὶα τοὺ λουγκάνου. Ἐνὰ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς μῆλοφους εἶναι
τοῦ Λουγκὰ Μουρατ. Ἐκεῖ, ποὺ ἀπὸ Μακεδονικὴ
ἐπαφορίαν τὴν πρωτοῦ του σὰν ἐβγαίνα μὲ τὰ κυνηγέ ἀπὸ
τοὺ ἀγέρια τῶν Τζέρβενων. Ἐδῶ εἶναι ὁ μοιραῖος τόπος
ὅπου ὁ Μουρατὸς μὲνας τὴν Ἀδριανουπόλεως[2] ἀρχικὰ
τοὺ χωριὰ... Ἐδῶ... μὲ ἀλάμπα τοὺ φωτοσφαιρα μὲ τὰ
διαφορίσματα... Ἐ χοντὰ χρεῖ δὲν ἔχουσιν σημεῖα ἔξω
ἀπὸ ἐδῶ τοὺ ἐδῶ τοὺ... Καὶ ὁ Κύριος Μακεδονίας ἔβγαινε
τὴν ἐμφάνισιν ἀπὸ τὴν χαρὰ δὲ ἐδοκίμαζε ἐχθρόπιστον
ὅπιστον δὲ κὶ ἐκατόμμυρα τοῦ δημοτικοῦ ἐκρίνων ἀνδρώ-
πους μὲ ὅλα φῶτα!

---

1) (Σ.Μ.) Ἡ μάχη τοῦ Κοσσυφοπεδίου

2) Μπουζανδὶ μᾶλλον τὴν ἀσκαρὶ τῶν γενιτσάρων ἦτο
ἕνα εἶδος ἀσκαρῶν τῶν ἀγγαρειῶν, εἶχαν δικό τοὺς διαταγὰς
τοὺ, εἰδικὰ ὄργανα τῶν ἐξουσιῶν τοὺ, τοὺς χασικιὰ-
δες περὶ τῶν ὁποίων ὁ συγγραφεὺς ὁμιλεῖ κατωτέρω. (Σ.Μ.)

Ἐδῶ, οἱ πρίγκιπες τῶν σταύρων ποὺ ὁρκίστηκαν νὰ διοικοῦν-
ται μεταξύ, ἐζήτησαν τὸν πατέρα μεταξύ διαιτητοῦ
τῶν ἔριδων, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τότε ἐφρόντισαν νὰ μὴ ἐνδι-
αφέρουν μὲ τὰ πεδία τοὺς[1] Ὅταν ὁ Βαλδουίνος ἐξε-
λέγη αὐτοκράτωρ τῶν Κωνσταντίνου οἱ Ἕλληνες ἐζήτησαν
ὁμοχειρίαν ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους. Ἰωάννης ὁ Ἰωαννίτσιος[2]
ὁ Βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων ἐφανάξε τοὺς Κομμάνους,
ἀγρίους ποὺ ζοῦσαν νοτιὰ σιανὰ, φυσοῦσαν δέρματα
ἀντὶ ἦταν ἀσιτρέφοι. μὲ τόξα καὶ μὲ δόρατα. Ἔσφαξαν κ'
ἔφαγαν ὅσοι οἱ Ταταῖροι τῶν ἠμερῶν μας. Οἱ βάρβαροι
αὐτοὶ ἤρεσαν ἀπὸ τὴν Μολδαβίαν τὴν Βλαχίαν καὶ
τὴν Βεσσαραβίαν, ἐπολέμησαν ἀνδρείως τὸν ἐμπορισμὸν
καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τραπεζοῦ τῶν Λατίνων ποὺ ἐβρέθηκε
νὰ πληθυσμοῦν τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔπειτα, ἀνακατεύθη-
σὰν γενικῶς πανταχοῦ, ἐπέρασαν τοὺς ἀνυποψίαστους
ἐχθροὺς τῶν εἰς τὸ στόμα ἀπὸ ὅπου τοὺς παιδέψαζαν. Ἐκεῖ
ἐφονεύθη καὶ ὁ κόμης de Blois. Ὁ αὐτοκράτωρ ἔπεσε αἰχμάλω-
τος εἰς χεῖρας τῶν Βουλγάρων ἀφεμένος ὁ ὁποῖος ἦτον τοῦ ἔθνους
τῶν αἰσχρῶν θάνατον. Ὁ Δόγης τῆς Βενετίας διέφυγε μὲ
τὴν βοήθειαν ἀφίνοντας τὸν χεῖρα εἰς τοὺς πολεμίους, ἔπεσαν χαρὰ
ὅπου οἱ σταυροφόροι, ἀρχὴ πάντα ἐπιτυχέστερους ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς
τέχνη τῶν ἀρχαίων.

---

1) (Σ.μ.) Ἡ φράσις, ὅπου διαπιστοῦται εἰς τὸ κείμενον, εἶναι δύσφημο-
μένη, πάντως, ἀπὸ ὅσα λέγει παρακάτω ὁ συγγραφεύς, αὐτὴ
εἶναι ἡ ἔννοιά της.

2) Ἦτο Κουμάνος ἐκ Μακεδονίας ὁ ὁποῖος ἵδρυσε διὰ τῶν
ἐπιθέσεων τῶν πέραν τοῦ Δουνάβεως ~~Βουλγάρων~~ Ρουμάνων ἐξ τῶν
Βουλγάρων τὸ δεύτερον Βλαχο-Βουλγαρικὸν βασίλειον. Ἐξέστησε
τὰ στενὰ σχέσεις μὲ τὸν πάπαν Ἰννοκέντιον Γ' ὁ ὁποῖος τοῦ ἔστειλε
ἕνα λεγάτον διὰ νὰ τὸν στέψῃ βασιλέα τῶν Βουλγάρων ἐξ τῶν Βλά-
χων προσπαθῶν νὰ τὸν προσελκύσῃ εἰς τὴν λατινικὴν ἐκκλησίαν
ἐνδυμίσει τὸ αὐτὸν διὰ Ρωμαϊκὴν καταγωγὴν του

(Σ.μ.) Πρόκειται περὶ τοῦ Καλογιάννη, κατὰ τὴν Βυζαντινὴν Συνήθει-
αν τὸ πάθος, κατὰ τὴν Ἀναστασίαν, νὰ ὀνομάζεται Ρω-
μανόπουλος. Ἡ παράδοσις περιποίησε τὸ σχῆμα τοῦ
Δ' Ἀσσανίνα, χωρὶς Ρωμανοφίγη, τὸ δὲ χάσμα εἰκασίαν
νὰ ἐμφανίσῃ τὴν φαντασμαγορίαν τῶν Ρωμαίων, ἀλλὰ ἀκρι-
βῶς ἐνῶ αὐτὸ ἐπεκράτησε ~~τὸν λαὸν~~ τὴν λαϊκὴν ἐπιμονὴν
διὰ τὸν παραμένουν τὸν Βασιλικὸν

13/

Ὁ Βεζίρης Κιοπρουλῆ[1] ποὺ ἀκροστόμωσε ἀπὸ τοὺς πατέρες του τὸ ἄξιωμα τοῦ Μ. Βεζίρη ἐχ τὰ κρέατα 15 χρόνια, πῆρε στὰ Τοσκιά.[2] Ὑπάρχει ἡ μεγαλύτερα πολιτικὴ τῆς Τουρκίας[3] ἐκ ὁ μισὸς Βεζίρης ποὺ ἔχουνε διορισμὸ στὴ Ἑσπερία. Εἶχε ἐκστρατεία τὴ Κρήτη ἐξ διοικάει μιὰ ἐπαρχία τοῦ Τουρκικοῦ πελαγίου ἐκεῖνον τὸ Θεσσαλικὸ ἐκ τὸν Πηνειόν. Πρὶν ἀποδάνει εἶχε ἐκστρατεία τὴ σουδάνια ποὺ εἶδε στὴν Τούρκια τὴν Πωδωλία.[4]

7ⁿ Ἡμέρα ἀπὸ Μπουρμπάϊ τὴ (Χαράϊτα Κιμπρισσί)

Ἀναχωροῦμε μὲ δαυλεάν καιρὸν ἐ ἐπερβαίνομεν μεγαλοφύσεια. Οἱ ψυχὲς τοῦ τόπου, ἔξω ἐπὶ σοδὶ ἀπὸ 9 ἡμερόμερα, ἔχουν μέσα μεγάλα ὀμάδια μεγαλὰ στὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν. Ἀλλὰ ἐκεῖνα ἀπὸ τὴ πλάση τοῦ ἀγαίου φύλου, ὁ ὁμοδοκεὶς τὴ πολιτεία αὐτὴ δὲ εἶναι σπανιώτερος. Ὁ ἀγαπητὸς τοῦ τὸ ἀπαίτησε ἐ ἄλογος ἐπιδόσεως τὸ τὴ ἐχρειάζετο δὲ ἐκαταστοῦσε τοὺς περιέργους, μακρύτερα ὅμως κατὰ ἀπὸ τὸ δέκορα ἐ τὴ ἀκρωτηριασμὸ τὰ χαρακτηρικὰ ἐκεῖνον τὸ εἶναι ἐμπρεσῆς. Πουθενὰ δὲ εἶδα τόσα σοδὰ ὡραῖα μέτρα ἐ χαρτοπαίγνια κεφάλια. Μερικὲς φορὲς τὸ παιδιὰ τοὺς ἀπὸ 12 χρόνια, τὰ ὡραιότερα παιδιὰ τοῦ κόσμου. Δὲν φαίνονται ~~καμμιὰ~~ πολὺ νὰ μὴν φοβοῦνται, τοὐναντίον, μεγαλώνουν ἀπόλαυσι μιὰ ἀρκετὰ δυνατὴ περιέργεια. Τὰ ἀγόρια τοῦ Τούρκου ζοῦν ἐ πραγματικὰ δὲ τ' ἀφῆ, ἀρχίζει, μιμοῦνται ἀπὸ τοὺς δέκορα τοὺς, τὰ πλησιάζει ἐ τὰ ἐσοχτοῦνε ἐξεπόρτους. Φέρουν ἀμέσως ~~τὸ~~ ποιήδι πουχιῶν, πλησιάζουνε ὅμως ἀρίστα κατόπιν μὲ ἔχει τοὺς τέρμους τὸν τὴ μεγάλη ἐναρμονίζει τὸν μὲ σοδὰ χάϊν

1/ Ἀχμὲτ Κιοπρουλῆ, ὁ δεύτερος Μ. Βεζίρης ποὺ φέρει αὐτὸ τὸ ὄνομα

2/ Ὁ ἀ'Ηαμπέλιους κάμνει ἐδῶ ἕνα μικρὸ λάθος. Ὁ ἀχμὲτ Κιοπρουλῆ δὲν ἀπέθανε στὴ Τοσκιὰ ἀλλὰ ὁ ἕνα μικρὸ στρατόπεδο κοντὰ στὸ Δουδὲ Μπουρμπάϊ

3/ Μεσὰ τὸν Ξουμηλιό. Ἴδε παραπομπὴ στὸν δίσκο Χαρτοφ XI 434

4/ 27 Μαΐου 1676